

**QORTI TAL-MAGISTRATI
(GHAWDEX) BHALA QORTI TA' GUDIKATURA
KRIMINALI**

**MAGISTRAT DR.
EDWINA GRIMA**

Seduta tal-15 ta' Marzu, 2012

Numru. 57/2009

**Il-Pulizija
(Spettur Josric Mifsud)**

vs

**Carmel Saliba ta' 48 sena, bin Grezzju u Rita nee'
Spiteri, imwieled ix-Xewkija nhar it-03 ta' Marzu 1964,
residenti fil-fond numru 48, Triq il-Knisja, Xewkija u
detentur tal-karta ta' l-identita' bin-numru 10264(G)**

Il-Qorti;

Rat l-imputazzjonijiet migjuba fil-konfront tal-imputat Carmel Saliba akkuzat talli nhar il-31 ta' Marzu 2009 u gimghat ta' qabel gewwa x-Xewkija, Ghawdex u f'inhawi differenti f'dawn il-Gzejjer, b'diversi atti anke jekk

maghmulin fi zminijiet differenti u li jiksru l-istess disposizzjonijiet tal-Ligi, u li gew maghmula b'risoluzzjoni wahda

1. sabiex jikseb xi beneficcju ghalih innifsu jew ghal haddiehor, f'xi dokument mahsub ghal xi awtorita' pubbliku, xjentement ghamel dikjarazzjoni jew stqarrija falza jew ta taghrif falz billi bidel is-sett ta' pjanci tar-registrazzjoni BAE 529 fuq karozza tal-ghamla Daihatsu Charmant billi wahhal dawn in-numru ai termini tal-artikolu 188 tal-Kap.9 tal-Ligijiet ta' Malta.

2. ukoll talli fl-istess zmien, lok, u cirkostanzi ghamel falsifikazzjoni jew xjentement ghamel uzu minn xi dokument iehor falsifikat billi wahhal n-numru tar-registrazzjoni BAE 529 fuq karozza tal-ghamla Daihatsu Charmant.

3. fl-istess zmien, lok, u cirkustanzi, saq vettura tal-ghamla Diahatsu Charmant meta n-numri tar-registrazzjoni kienu BAE 529 li kienu jappartjenu vettura ohra, minghajr licenzja tal-Kummissarju tal-Pulizija jew tal-Awtorita Dwar it-Trasport Pubbliku, jew saq l-istess mutur minghajr ma kellu licenzja specifikata biex issuq l-imsemmi mutur u b'hekk ma kienx kopert b'licenzja jew polza ta'l-assikurazzjoni ghar-riskji ta' terzi persuni;

4. u talli fl-istess data, lok, hin u cirkustanzi saq vettura tal-ghamla Diahatsu Charmant bin-numru ta' registrazzjoni mhux maghruf, minghajr licenzja tal-Kummissarju tal-Pulizija jew tal-Awtorita Dwar it-Trasport Pubbliku, jew saq l-istess mutur minghajr ma kellu licenzja specifikata biex issuq l-imsemmi mutur u b'hekk ma kienx kopert b'licenzja jew polza ta'l-assikurazzjoni ghar-riskji ta' terzi persuni.

5. talli xjentement ghamel uzu minn att, kitba jew skrittura falza u cioe minn licenzja tal-windscreen bin-numru serjali mhux maghruf, imwahhla fuq vettura tal-ghamla Diahatsu Charmant bin-numru ta' registrazzjoni mhux maghruf.

Semghet il-provi;

Rat d-dokumenti eseбити;

Rat il-kunsens tal-Avukat Generali tal-15 ta' Lulju 2009 sabiex dana l-kaz jigi trattat u deciz bil-procedura sommarja;

Semghet trattazzjoni;

Ikkunsidrat:

Illi l-imputat jinsab akkuzat bir-reat tal-falsifikazzjoni u illi saq vettura minghajr licenzja u minghajr polza tal-assikurazzjoni. Dana ghaliex il-Prosekuzzjoni qieghda tallega illi l-imputat biddel il-pjanca ta' registrazzjoni minn vettura proprjeta tieghu tal-ghamla Seat Terra ghal fuq vettura ohra tal-ghamla Diahatsu Charmant li issejjah lil certu John Bartolo rappresentant tas-socjeta JVV Autodealer. L-imputat qed jigi ukoll akkuzat li mbaghad saq dina l-vettura fit-triq minghajr licenzja u minghajr polza tal-assikurazzjoni. Illi l-provi migjuba mill-prosekuzzjoni jikkonsistu essenzjalment fl-istqarrija rilaxxjata mill-imputat u x-xhieda tal-ufficjali tal-pulizija li kienu nvoluti fl-investigazzjoni ta' dana l-kaz. Illi jidher illi l-investigazzjonijiet tal-pulizija skattaw meta tlett ufficjali tal-pulizija li kienu qed jaghmlu ronda ghall- habta tat-tlieta neqsin kwart ta' fil-ghodu tal-gurnata tal-31 ta' Marzu 2009, lemhu vettura f'ghalqa gewwa Triq l-Imgarr ix-Xewkija. Billi dina l-vettura qanqlitilhom suspett, huma ghamlu tfittxija fiha fejn innutaw illi dina l-vettura ma kenitx imsakkra, ma kellhiex cwievet, kif ukoll kellha fiha zewg biljetti tal-vapur. Ghalhekk dina l-vettura giet mehuda gewwa l-garaxx tal-pulizija u minn iktar stharrig irrizulta illi n-numru ta' registrazzjoni li kellha dina l-vettura tal-ghamla Diahatsu Charmant u cioe' in-numru BAE529 kien ighajjat vettura ohra u cioe' vettura tal-ghamla Seat Terra li kienet tappartjeni lill-imputat.¹ Fil-fatt mix-xhieda ta' Saviour Farrugia rappresentant tat-Transport Malta, johrog car illi l-pjanca ta' registrazzjoni BAE529 tghajjat vettura tal-ghamla Seat Terra li hija rregistrata fuq l-imputat u dana sa mis-26 ta' Marzu 2008. Il-licenzja tal-vettura kienet imhallsa sat-28 ta' Frar 2009. Il-vettura

¹ Ara xhieda ta' PC138 Joseph Portelli a fol.14, ta' PC1384 Felix Sammut a fol.16 u dik ta' PS771

Raymond Mifsud a fol.20.

Diahatsu Charmant, imbaghad, hija irregistrata fuq JVJ Autodealers sa mill-4 ta' Ottubru 2004 u ghandha n-numru ta' registrazzjoni CBC229². Illi wara dana l-imputat gie arrestat fejn gie interrogat u rilaxxa stqarrija esebita a fol.9 et seq tal-process.

Illi fil-kamp penali dejjem gie ritenut li l-konfessjoni – popolarment maghrufa bhala l-istqarrija tal-imputat jew l-akkuzat – hija l-prova regina li tista' tressaq il-prosekuzzjoni biex tipprova l-htija tal-persuna akkuzata, dment li din tkun saret volontarjament u ma gietx imgieghla, jew mehuda b'theddid, jew b'biza', jew b'weghdiet jew twebbil ta' vantaggi (artikolu 658 tal-Kodici Kriminali). Illi madanakollu dina l-istqarrija ittiehdet minghajr ma l-imputat inghata l-opportunita li jikkonsulta ruhu ma' avukat jew li jiehu parir legali. Dana ghaliex il-ligi li tippermetti lill-persuna suspettata u li tkun qed tigi nterrogata li jkollha access ghal parir legali kienet ghadha ma gietx fis-sehh. Kien biss permezz tal-Avviz Legali 35 tal-2010 illi d-disposizzjonijiet tal-artikoli 355AT u 355AU tal-Kapitolu 9 gew fis-sehh u dana mid-data tal-10 ta' Frar 2010.

Illi l-abbli difensur tal-imputat jikkontendi allura, illi l-Qorti ghandha tiskarta dina l-prova u cioe' l-istqarrija hekk rilaxxjata mill-imputat u dana billi l-istess stqarrija ttiehdet bi vjolazzjoni ta' drittijiet fundamentali tal-imputat ghal smigh xieraq u dana kif sanciti kemm fil-Kostituzzjoni taghna kif ukoll fl-artikolu 6(1), abbinat mal-artikolu 6(3)(c) tal-Konvenzjoni Ewropeja Dwar id-Drittijiet tal-Bniedem. Kwindi ghalkemm l-istess stqarrija ttiehdet skond il-ligi vigenti f'dak iz-zmien, izda dina giet rilaxxjata minghajr ma l-imputat inghata d-dritt li jiehu parir legali qabel ma ghamel dan.

Illi dina l-linja difenzjonali tqajmet in segwitu ghad-decizjonijiet moghtija mill-Qorti Kostituzzjonali fil-kawzi fl-ismijiet il-Pulizija vs Alvin Privitera, Il-Pulizija vs Mark Lombardi u il-Pulizija vs Esron Pullicino³.

---

² Ara xhieda ta' Saviour Farrugia a fols. 13, 27 u 32

³ Sentenzi decizi fil-11/04/2011 u 12/04/2011 rispettivament.

Illi minn qari akkurat ta' dawn id-decizjonijiet jirrizulta inkonfutabbilment illi id-dritt ghal smiegh xieraq kif sancit fl-artikolu 6(1) u l-artikolu 6(3)(c) tal-Konvenzjoni Ewropeja ghandu japplika wkoll ghal *pre-trial stage* u cioe' ghall-istadju meta persuna tkun giet arrestata u ser tigi interrogata. Kwindi l-artikolu 6(3)(c) li jipprovdi dwar l-assistenza legali ghandu jsib applikazzjoni anke fl-istadju tal-interrogazzjoni tal-persuna suspettata. Dana ghalix huwa principju stabbilit fis-sistema penali taghna illi persuna ghandha titqies li hija innocenti sakemm ma tigix misjuba hatja minn qorti gudizzjarja. Kwindi hija ghandha dritt illi ma tinkriminax ruhha bl-ebda mod u dana sa mill-istadju inizjali tal-interrogazzjoni. Sabiex dana d-dritt jigi salvagwardjat ghalhekk kull persuna ghandha d-dritt li tikseb l-assistenza legali u dana sabiex tkun fl-ahjar pozizzjoni illi thejji d-difiza taghha. Dana huwa vitali iktar u iktar fid-dawl tal-principju hawn fuq indikat illi fis-sistema penali taghna l-konfessjoni tal-persuna akkuzata hija prova ewlenija fil-process gudizzjarju istitwit kontra taghha.

Dana kollu madanakollu ghandu jittiehed fid-dawl tal-proceduri kollha, fis-sens illi jekk dak mistqarr fl-istqarrija huwa issostanzjat minn provi ohra indipendenti, allura l-istqarrija tal-persuna akkuzata minghajr ma ttiehed il-parir legali ma hijiex wahedha ser twassal ghal kundanna taghha billi hemm provi ohra li jistghu jwasslu ghal sejbien ta' htija. Izda jekk l-uniku prova li ghandha l-prosekuzzjoni huwa dak mistqarr mill-akkuzat fl-istqarrija tieghu minghajr ma huwa kelli l-opportunita' li jikkonsulta ruhu ma' avukat u ghalhekk ihejji d-difiza tieghu billi ma jinkriminax ruhu fi stadju fejn huwa prezunt li ghadu innocenti, allura iva, dik il-konfessjoni migjuba bhala prova unika quddiem qorti tal-gustizzja kontra l-imputat hija leziva tad-dritt tieghu ghal smigh xieraq u kwindi ghandha tigi skartata.

Illi kif gie deciz fis-sentenza moghtija mill-Qorti Kostjuzzjonali "Il-Pulizija vs Alvin Privitera":

"Ir-regola hi li l-Artikolu 6(1) jitlob li jkun hemm dritt ta' avukat fl-istadju tal-investigazzjoni tal-pulizija, sakemm

ma jigix pruvat li hemm ragunijiet impellenti ghaliex dan id-dritt ghandu jigi ristrett. Id-dritt ghall-avukat hi r-regola, ir-restrizzjonijiet huma l-eccezzjoni. ...

Dan id-dritt tal-akkuzat ikun irrimeddjabbilment pregudikat meta huwa jirrilaxxa stqarrijiet waqt l-interrogazzjoni maghmula meta ma jkunx assistit minn avukat u dawn l-istqarrijiet jintuzaw kontra tieghu. (sottolinjar tal-Qorti).

Illi f'dan il-kaz l-unika prova li hemm kontra l-appellant hija l-istqarrija li hu irrilaxxa meta ma kienx assistit minn avukat u se tintuza ghall-conviction tieghu."

Il-Qorti kompliet:

"Ir-raguni tal-insistenza tal-Qorti Ewropeja dwar dan id-dritt ghall-assistenza legali fl-istadju inizjali tal-investigazzjoni hija minhabba l-principju li hadd m'ghandu jinkrimina ruhu kif ukoll biex jinzamm bilanc bejn id-drittijiet tal-akkuzat u dawk tal-prosekuzzjoni. L-argument li altrimenti jkun difficli li l-pulizija tottjeni conviction mhux fattur li ghandu jittiehed in konsiderazzjoni fit-thaddim ta' dan il-bilanc."

Illi meta wiehed jezamina l-provi li ghandha f'idejha l-prosekuzzjoni, apparti l-istqarrija tal-imputat, isib illi dawn jikkonsistu essenzjalment fix-xhieda tat-tlett ufficjali tal-pulizija li sabu l-vettura Diahatsu Charmant abbandunata f'ghalqa bi pjanci ta' registrazzjoni ta' vettura ohra. Illi l-pulizija waslet ghal persuna tal-imputat billi l-pjanci ta' registrazzjoni li nstabu fuq dina l-vettura kienu ighajtu vettura li kienet irregistrata fuq isem l-imputat. Ma hemm l-ebda prova ohra li torbot lill-imputat ma' dina l-vettura. Ma hemmx prova fl-atti kwindi, illi kien l-imputat li biddel il-pjanci ta' registrazzjoni billi lanqas biss gew elevati l-impronti digitali minn fuq dawn il-pjanci. Kieku nstabu xi impronti digitali tal-imputat kien allura jsir ness bejnu u l-fatt li dwaru l-imputat jinsab akkuzat. Dana l-ezercizzju izda ma sehhe. Lanqas hemm prova fl-atti illi l-imputat saq dina l-vettura fit-triq billi ma giex prodott xhud wiehed imqar li jghid li ra lill-imputat isuq dina l-vettura fit-triq. Lanqas gie prodott bhala xhud John Bartolo in

rappresentanza tal-JVJ Autoparts sabiex jikkonferma illi l-vettura Diahatsu Charmant kienet proprjeta tieghu, fejn kien ihalli dina l-vettura u jekk qatt kienx ippermetta lill-imputat isuqha. Dana sehh ghaliex il-prosekuzzjoni kellha mohha mistrieh illi l-istqarrija tal-imputat kienet l-ahjar prova li hija kellha f'idejha u dana billi dina ttiehdet skond il-ligi vigenti meta giet irrilaxxjata.

Illi madanakollu fid-dawl tal-konsiderazzjonijiet hawn fuq maghmula dina l-Qorti qatt ma tista' tqis dina l-istqarrija bhala prova u dana fid-dawl tas-sentenzi surriferiti. Dana ghaliex ma hemmx dubbju illi l-imputat inkrimina ruhu meta irrilaxxja l-konfessjoni tieghu minghajr ma kien konsapevoli tal-fatt illi b'dak li kien qed ighid huwa kien, kif ighid il-qawl malti, ser jitfa' l-gebla fuq saqajh. Kwindi fid-dawl ta' dak hawn fuq sottomess dina l-Qorti ma ghandhiex triq ohra hlief li tiskarta dina l-prova billi jekk tasal sabiex tikkundanna lill-imputat abbazi ta' dina l-istqarrija tkun qed tivvjola dak sancit fl-artikolu 39 tal-Kostituzzjoni u l-artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropeja Dwar id-Drittijiet tal-Bniedem u taghti dikjarazzjoni ta' htija illi hija anti-kostituzzjonali. Il-provi l-ohra li hemm fl-atti, imbaghad, ma jistghu qatt iwasslu lil dina l-Qorti ghal sejbien ta' htija fil-konfront tal-imputat lil hinn minn kull dubbju dettat mir-raguni.

Ghaldaqstant fid-dawl ta' dawn ir-risultanzi processwali l-Qorti ma tistax hlief tillibera lill-imputat mill-akkuzi migjuba fil-konfront tieghu fuq nuqqas ta' provi.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----